

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ)
eep.pspa.uoa.gr
Email: newsletter_eep@pspa.uoa.gr
Τηλ: 2103689535.

Ενημερωτικό Δελτίο

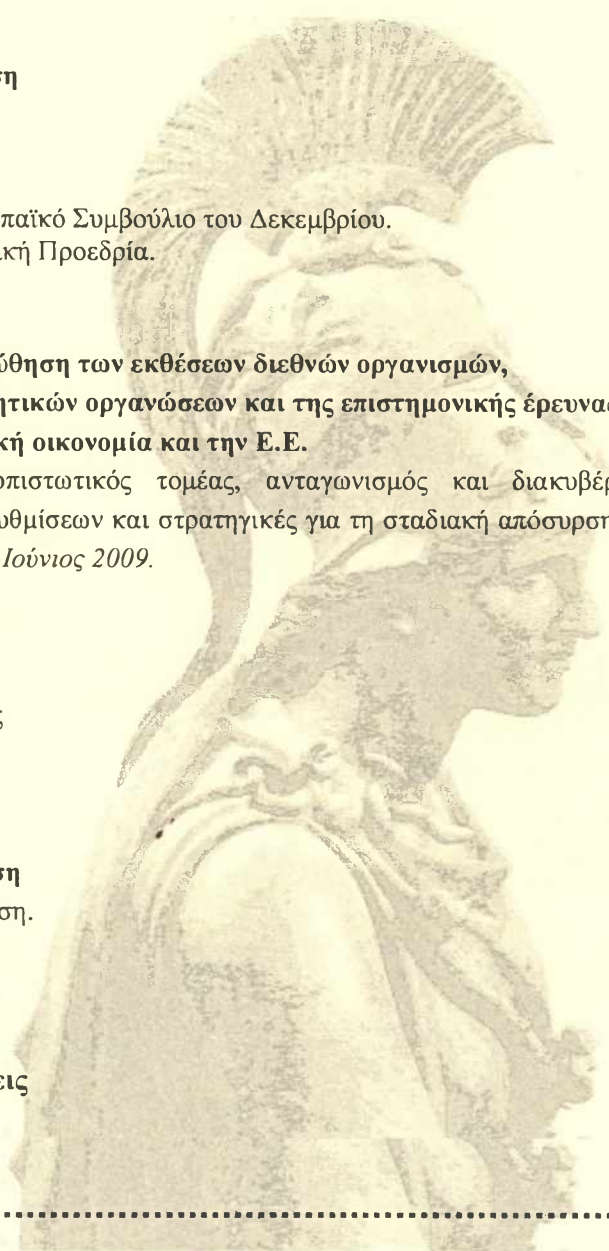
για τις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 57, Δεκέμβριος 2009.

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Ε.Ε. και Ελλάδα: Απολογισμός 2009»	3
Επισκόπηση	4
Φάκελος:	8
I. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου.	
II. Η Ισπανική Προεδρία.	
Παρακολούθηση των εκθέσεων διεθνών οργανισμών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και της επιστημονικής έρευνας για την ελληνική οικονομία και την Ε.Ε.	
- Χρηματοπιστωτικός τομέας, ανταγωνισμός και διακυβέρνηση: προτεραιότητες μεταρρυθμίσεων και στρατηγικές για τη σταδιακή απόσυρση των έκτακτων μέτρων, ΟΟΣΑ, Ιούνιος 2009.	20
Τύπος	22
- Ελληνικός	
- Ξένος	
Τεκμηρίωση	23
- Τεκμηρίωση.	
Εκδηλώσεις	28

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΕΕΠ)
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 278/2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό φορέα που λειτουργεί εντός Πανεπιστημίου διατηρώντας ωστόσο ευρεία διοικητική και οικονομική αυτονομία. Το Εργαστήριο στοχεύει τόσο στην εξειδικευμένη μελέτη και διακλαδική προσέγγιση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης όσο και στην προώθηση του διαλόγου σε επιστημονική βάση. Συνεργάζεται με τα Εργαστήρια Μελέτης Ελληνογερμανικών Σχέσεων, Μελέτης της Μετανάστευσης και της Διασποράς του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς και με το Κέντρο Πολιτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Επίσης, συνδέεται με το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σπουδών και με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Τεκμηρίωσης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο.
- Τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού.
- Την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας.
- Την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης

Υπεύθυνη Ερευνητικής και Διαχειριστικής Στήριξης Εργαστηρίου: Κλεοπάτρα Ματσουκά

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινιζέλης, Κ.

Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Ν. Κουτσιαράς.

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Εκδότης (κ' Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου) : Π. Κ. Ιωακειμίδης, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (υπεύθυνη σύνταξης), Κλεοπάτρα Ματσουκά.

Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν οι Αλεξία Αλεξανδροπούλου, Φανή Γιαννακοπούλου, Γιορίνα Μαράτση.

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535, newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος ΔΣ του ΕΛΙΑΜΕΠ.

«Ε.Ε. και Ελλάδα: Απολογισμός 2009»

Το 2009 υπήρξε χρόνος κομβικής σημασίας για Ευρώπη και Ελλάδα. Υπήρξε ο χρόνος μέσα στον οποίο κορυφώθηκε η οξύτερη οικονομική κρίση από τη δεκαετία του 1930. Αλλά υπήρξε ακόμη και ο χρόνος που έδειξε ότι, παρά τα προβλήματα και καθυστερήσεις, η Ευρώπη «δουλεύει». Στην αρχή του 2009 όλα έδειχναν μαύρα και οι προοπτικές σκοτεινές. Με το τέλος του έτους η πραγματικότητα είναι απείρως καλύτερη και οι προοπτικές θετικότερες. Πρώτα απ' όλα η Ευρώπη μπόρεσε να διαχειρισθεί την οικονομική κρίση και να αποφύγει τα χειρότερα. Οι μηχανισμοί της δούλεψαν και κυρίως αυτοί της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) με αποτέλεσμα να σταθεροποιηθεί η κατάσταση και η Ένωση να αρχίσει να βγαίνει από την ύφεση, αν και με σημαντικά τραύματα (υψηλή ανεργία).

Όλα αυτά δεν σημαίνουν καθόλου ότι όλα είναι ρόδινα. Το αντίθετο, ιδιαίτερα καθώς ορισμένες χώρες μέλη της ευρωζώνης (Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, κ.ά.) αντιμετωπίζουν οξύτατα προβλήματα. Από την άλλη μεριά, η Ένωση μέσα στο 2009 έκλεισε μια μεγάλη περίοδο αβεβαιότητας σχετικά με τη θεσμική της συγκρότηση με τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Έτσι η επίμονη συζήτηση για τους θεσμούς μπορεί να τερματισθεί και η Ένωση να στρέψει την προσοχή της στην ουσία, στις πολιτικές. Και το μείζον ερώτημα είναι βεβαίως εάν αξιοποιώντας και τη νέα Συνθήκη η Ένωση θα μπορέσει να διαμορφώσει τις πολιτικές εκείνες που θα απαντούν στις προκλήσεις και τα προβλήματα της ευρωπαϊκής κοινωνίας και των πολιτών. Το 2009 υπήρξε βεβαίως για την Ελλάδα το έτος της μεγάλης αλλαγής με την επάνοδο των προοδευτικών δυνάμεων στην εξουσία αλλά και ο χρόνος που αποκαλύφθηκαν γυμνές οι τεράστιες παθογένειες της ελληνικής οικονομίας. Οι παθογένειες αυτές δεν ήταν φυσικά άγνωστες. Απλώς έπρεπε να φθάσει «ο κόμπος στο χτένι» για να συνειδητοποιήσουμε ότι θα πρέπει και να τις αντιμετωπίσουμε επιτέλους για να διασφαλίσουμε την προοπτική της χώρας, τη θέση της στην Ευρώπη και, όπως σωστά είπε ο Θ. Πάγκαλος, την εθνική ανεξαρτησία. Και πάνω στην αντιμετώπιση των παθογενειών αυτών θα οικοδομηθεί η νέα αξιοπιστία της χώρας.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ευρωβαρόμετρο Φθινοπώρου 2009: Ευρωπαίοι και ανεργία.

Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο του φθινοπώρου 2009, οι Ευρωπαίοι πολίτες δείχνουν συγκρατημένη αισιοδοξία όσον αφορά την υπέρβαση της οικονομικής κρίσης αλλά συνεχίζουν σε μεγάλο βαθμό να ανησυχούν για την αυξανόμενη ανεργία. Τα αποτελέσματα της τελευταίας αυτής έρευνας δείχνουν ότι η ανεργία θεωρείται από τους Ευρωπαίους ως το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα τους, ενώ όσον αφορά την γενικότερη οικονομική κατάσταση οι Ευρωπαίοι φαίνεται ότι είναι περισσότερο αισιόδοξοι καθώς θεωρούν ότι οι εθνικές κυβερνήσεις αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκονται στην καλύτερη δυνατή θέση να αντιμετωπίσουν την κρίση και τις επιπτώσεις της μετά από τις αποφάσεις της ομάδας του G20 και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Εντούτοις, η πλειονότητα των Ευρωπαίων δείχνει να πιστεύει ότι οι χειρότερες συνέπειες της οικονομικής κρίσης δεν έχουν ακόμα εκδηλωθεί. Ενδεικτικά οι Ευρωπαίοι τοποθετούνται ως εξής:

- Το 54% πιστεύει ότι δεν έχουν έρθει ακόμα τα χειρότερα όσον αφορά τις επιπτώσεις της κρίσης στην απασχόληση, ενώ το 38% πιστεύει ότι η κρίση δεν έχει κορυφωθεί.
- Το 30% των Ευρωπαίων θεωρεί ότι οι επόμενοι δώδεκα μήνες θα είναι καλύτεροι όσον αφορά την οικονομική κατάσταση, το 38% πιστεύει ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή ενώ το 21% πιστεύει ότι θα είναι χειρότεροι. Το 11% δεν εξέφρασε άποψη.
- Το 29% υποστηρίζει ότι η κατάσταση της παγκόσμιας οικονομίας θα βελτιωθεί κατά τους επόμενους

δώδεκα μήνες, το 36% πιστεύει ότι δεν θα υπάρξει μεταβολή ενώ το 24% θεωρεί ότι η κατάσταση θα επιδεινωθεί. Το 11% δεν εξέφρασε άποψη.

- Όσον αφορά τις προσδοκίες για την εθνική οικονομία ένα μεγαλύτερο ποσοστό Ευρωπαίων πιστεύει ότι η γενική κατάσταση της εθνικής τους οικονομίας θα παραμείνει αμετάβλητη (37%) ή θα επιδεινωθεί (31%), αντί να βελτιωθεί (28%). Το 4% δεν εξέφρασε καμία γνώμη.
- Το 51% των Ευρωπαίων θεωρούν ότι η ανεργία αποτελεί το σημαντικότερο πρόβλημα στη χώρα τους, η οικονομική κατάσταση έρχεται δεύτερη με ποσοστό 40% ενώ ο πληθωρισμός με 19% είναι το τρίτο σημαντικότερο πρόβλημα μαζί με το έγκλημα.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση με ποσοστό 22% και οι εθνικές κυβερνήσεις με ποσοστό 19% θεωρούνται από τους Ευρωπαίους ικανές να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις επιπτώσεις της κρίσης.
- Το 50% των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκφράζει την εμπιστοσύνη του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε αντίθεση με το 33%. Το 46% έχει εμπιστοσύνη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε αντίθεση με το 32%.
- Το 53% εξακολουθεί να πιστεύει ότι η συμμετοχή της χώρας τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά θετικό γεγονός. Ταυτόχρονα, το 57% πιστεύει ότι η χώρα τους επωφελήθηκε από την προσχώρηση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Το 53% εμφανίζεται ικανοποιημένο με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η δημοκρατία στη χώρα τους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 54%.

Στην έρευνα αυτή του τακτικού Ευρωβαρομέτρου συμμετείχαν 30.238 άτομα από τις 23 Οκτωβρίου έως τις 18 Νοεμβρίου 2009. Οι έρευνες του τακτικού Ευρωβαρομέτρου διενεργούνται δυο φορές ετησίως.

Catherine Ashton: το πολιτικό βάρος της Ε.Ε. θα πρέπει να γίνει πιο ορατό.

Η νέα Ύπατη Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική, Catherine Ashton, σε ομιλία της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, απαντώντας σε σχετικές επικρίσεις, υποστήριξε ότι «διαθέτει όλες εκείνες τις ικανότητες που θα της επιτρέψουν να ενισχύσει το πολιτικό βάρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή σκηνή». Η Βρετανίδα Ύπατη Εκπρόσωπος είπε ότι πιστεύει στην «ήσυχη διπλωματία» και στην «οικοδόμηση εμπιστοσύνης», ενώ παράλληλα θεωρεί απαραίτητο η Ευρώπη να βγαίνει στο προσκήνιο εκφράζοντας τις θέσεις της ξεκάθαρα. Επιπλέον, η Catherine Ashton τάχθηκε υπέρ της περαιτέρω ενίσχυσης της σχέσης Ύπατου Εκπροσώπου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ειδικότερα, η Ύπατη Εκπρόσωπος υποστήριξε ότι το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της ίδιας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα πρέπει να διαμορφωθεί από κοινού από τα δυο μέρη και ότι σκοπεύει να στηριχτεί στο έργο της στις εξειδικευμένες γνώσεις των μελών της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων. Όσον αφορά τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας και ειδικότερα τις ενεργειακές διαμάχες και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η κ. Ashton υποστήριξε ότι το κλειδί είναι η συνέχιση του διαλόγου με τη Ρωσία. Σχετικά με τις ευρωαμερικανικές σχέσεις, η κ. Ashton ανέφερε ότι είναι στρατηγικά σημαντικές. Η Ύπατη Εκπρόσωπος επισήμανε ότι δεν θα ασκεί τα καθήκοντα

της ως μέλος της βρετανικής κυβέρνησης προσθέτοντας ότι είναι υπερήφανη για τη φήμη της ως φιλοευρωπαϊας στη Βρετανία και αλλού. Επιπλέον, η Ύπατη Εκπρόσωπος συμφώνησε ότι τα μικρότερα κράτη μέλη είναι εξαιρετικά σημαντικά και ότι η συμμετοχή τους στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης θα πρέπει να διασφαλιστεί. Επιπρόσθετα, η Λαίδη Ashton απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις ξεκαθάρισε ότι ως ταμίας της βρετανικής εκστρατείας για τον πυρηνικό αφοπλισμό στις αρχές της δεκαετίας του 80 δεν έλαβε χρήματα άμεσα από το χώρο του σοβιετικού μπλοκ.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβώνας, η οποία έχει τεθεί σε ισχύ από την 1^η Δεκεμβρίου 2009, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εξωτερικές υποθέσεις είναι ταυτόχρονα και Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ασκεί την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας της Ένωσης. Επικουρείται στο έργο της από τη νέα Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης. Επίσης, προεδρεύει των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων της Ένωσης.

Η διεύρυνση της Ε.Ε. ως ένα ισχυρό κίνητρο.

Η διαδικασία διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενθαρρύνει σημαντικά τις πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις σε χώρες που επιδιώκουν να ενταχθούν σε αυτή και ταυτόχρονα συμβάλλει στη σταθερότητα στην Ευρώπη. Τούτο είναι το γενικό συμπέρασμα της αξιολόγησης της διευρυνσιακής διαδικασίας που πραγματοποίησαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο. Πρόσφατα το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων εξέτασε την πορεία των

διαπραγματεύσεων με την Τουρκία και την Κροατία, την αίτηση για ένταξη της Ισλανδίας και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης των Δυτικών Βαλκανίων.

- Όσον αφορά την Τουρκία, οι Υπουργοί Εξωτερικών ενώ αναγνώρισαν τα θετικά βήματα που έχει κάνει η συγκεκριμένη χώρα τόνισαν ότι αυτή πρέπει να επιταχύνει τον ρυθμό των μεταρρυθμίσεων και να καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι ανταποκρίνεται πλήρως στα κριτήρια της Κοπεγχάγης.
- Όσον αφορά την Κροατία οι διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση εισέρχονται στην τελική φάση τους. Ειδικότερα, εάν η Κροατία καταφέρει να εκπληρώσει όλες τις απαιτήσεις για την απόκτηση της ιδιότητας του κρατους μέλους είναι πιθανόν ότι η ένταξη της θα πραγματοποιηθεί κατά το 2010.
- Η αίτηση της Ισλανδίας πρόκειται να εξετασθεί από το Συμβούλιο μόλις η Επιτροπή διατυπώσει σχετική γνώμη. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι η συγκεκριμένη χώρα ήδη επωφελείται από την στενή σύνδεση της με την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της ιδιότητας της ως μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και του χώρου Σένγκεν.
- Όσον αφορά τα Δυτικά Βαλκάνια, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου την πλήρη υποστήριξη του στην ευρωπαϊκή προοπτική αυτών. Σχετικά με τη Σερβία το Συμβούλιο συμφώνησε να εφαρμοστεί η ενδιάμεση συμφωνία Ε.Ε.-Σερβία όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

«Ανάκαμψη των αγορών εργασίας που επλήγησαν από την κρίση», 15/12/2009¹

Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύτηκε σήμερα, τα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης και η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ έχουν συμβάλει στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων που επέφερε η επιβράδυνση στην αγορά εργασίας της ΕΕ το 2009. Ωστόσο, προκειμένου αυτά τα μέτρα να προετοιμάσουν την επιτυχή έξοδο από την κρίση, θα πρέπει να συνάδουν με τις μακροπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις στον τομέα της απασχόλησης. Το σχέδιο της κοινής έκθεσης για την απασχόληση θα συζητηθεί από τους υπουργούς Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων στο Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2010 και θα συμβάλει στη νέα στρατηγική ΕΕ 2020 για την ανάπτυξη και την απασχόληση, που αναμένεται να εγκριθεί από τους ηγέτες της ΕΕ την άνοιξη του 2010.

«Τα συντονισμένα μέτρα και η στήριξη σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών έχουν συμβάλει σημαντικά στη σταθεροποίηση των οικονομιών, ενώ απέτρεψαν την εμφάνιση μεγαλύτερων ποσοστών ανεργίας το 2009. Ωστόσο, πρέπει να αποφύγουμε περαιτέρω απώλειες θέσεων απασχόλησης και να επαναδημιουργήσουμε τις θέσεις απασχόλησης που καταργήθηκαν κατά την κρίση», δήλωσε ο Πρόεδρος της Επιτροπής José Manuel Barroso. «Πρέπει να στραφούμε στο μέλλον και να συνεχίσουμε τη συντονισμένη προσέγγισή μας προκειμένου να διασφαλίσουμε τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των θέσεων εργασίας και της ανάπτυξης. Μέσω της μελλοντικής

¹ http://ec.europa.eu/ellada/news/news/20091215_labour_markets_el.htm

στρατηγικής ΕΕ 2020 θα αποκαταστήσουμε την κοινωνική οικονομία της αγοράς και θα οδηγήσουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση σε μια πιο ισχυρή, πιο πράσινη και πιο ολοκληρωμένη οικονομία.

Ο Επίτροπος απασχόλησης Vladimír Špidla πρόσθεσε: «Η ισορροπία μεταξύ των βραχυπρόθεσμων μέτρων και των μακροπρόθεσμων μεταρρυθμίσεων αποτελεί την κύρια πρόκληση για τις πολιτικές απασχόλησης της Ε.Ε. Πρέπει να ενισχύσουμε, να επαναπροσανατολίσουμε και, στο τέλος, σταδιακά να καταργήσουμε τα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης προκειμένου να βελτιώσουμε την ευελιξία και την ασφάλεια των αγορών εργασίας της ΕΕ και να αυξήσουμε την ανθεκτικότητα της οικονομίας σε μελλοντικές περιόδους ύφεσης».

Το σχέδιο της κοινής έκθεσης της Επιτροπής για την απασχόληση παρουσιάζει μια ανάλυση των ενεργειών που έχουν πραγματοποιηθεί σε ολόκληρη την ΕΕ με στόχο να διατηρηθούν οι θέσεις απασχόλησης και να ευεργετηθούν εκείνοι που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ενώ επίσης σκιαγραφεί τις μελλοντικές προκλήσεις. Μετά τη σοβαρή επιδείνωση των αγορών εργασίας που παρουσιάστηκε το 2009 λόγω της οικονομικής ύφεσης, το επίπεδο της ανεργίας αναμένεται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται το επόμενο έτος σε όλες τις χώρες της ΕΕ, αν και με βραδύτερο ρυθμό. Μολονότι αναμένεται σταδιακή οικονομική ανάκαμψη εντός των επόμενων δύο ετών, οι αγορές εργασίας θα αργήσουν να ανταποκριθούν. Ορισμένες κατηγορίες δέχτηκαν πολύ σοβαρό πλήγμα: οι νέοι, οι μετανάστες και οι εργαζόμενοι χαμηλής ειδίκευσης.

Τα κράτη μέλη προκειμένου να παράσχουν άμεσο κίνητρο στην οικονομία και να προστατεύσουν τις

ευάλωτες ομάδες από τον αντίκτυπο της κρίσης, έχουν ενισχύσει σημαντικά την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική τους σύμφωνα με τις τρεις προτεραιότητες της στρατηγικής της ΕΕ για την απασχόληση. Σε πολλές χώρες ενισχύθηκαν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ώστε να αντιμετωπίσουν την αυξημένη ανεργία, ενώ, παράλληλα, η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση βοήθησαν σημαντικά τα κράτη μέλη να χρηματοδοτήσουν δράσεις για την καταπολέμηση της κρίσης.

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά: αυτόματοι σταθεροποιητές περιορίσαν τις άμεσες κοινωνικές επιπτώσεις της ύφεσης, αν και σε διαφορετικό βαθμό στην ΕΕ. Η ικανότητα των κρατών μελών να ανταποκριθούν στην αυξανόμενη ζήτηση για κοινωνική ασφάλιση ποικίλλει σημαντικά, γεγονός που υπογραμμίζει την αναγκαιότητα για ανάπτυξη ισχυρότερων πολιτικών οι οποίες θα ενεργοποιήσουν τους ανέργους.

Η κύρια πρόκληση για την ΕΕ και τα κράτη μέλη είναι να καταρτίσει το σωστό πλαίσιο για βιώσιμη ανάκαμψη της αγοράς εργασίας. Τόσο οι επιτυχημένες στρατηγικές εξόδου που προετοιμάζουν τα άτομα αλλά και τις εταιρείες να ανταποκριθούν στις διαρθρωτικές προκλήσεις, όσο και οι αποτελεσματικές δημόσιες πολιτικές που θα εκσυγχρονίσουν τις αγορές εργασίας, θα συμβάλουν σημαντικά στην παροχή κινήτρων για τη δημιουργία νέων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Η έκθεση που παρουσίασε η Επιτροπή θα συζητηθεί από τους υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων των κρατών μελών της

Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συνόδου του Συμβουλίου Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές που θα πραγματοποιηθεί στις 8-9 Μαΐου 2010 και θα συνεισφέρει στις εργασίες της Επιτροπής και των

κρατών μελών κατά την έγκαιρη προετοιμασία της στρατηγικής ΕΕ 2020 για το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στις 25 Μαρτίου.

ΦΑΚΕΛΟΣ:

I. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ II. Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

I. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου².

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου (10-11/12/2009) πραγματοποιήθηκε μετά από μια περίοδο πολλών Ευρωπαϊκών Συμβουλίων (ήταν το τέταρτο μέσα σε τρεις μήνες) και πολλών αποφάσεων αναφορικά με την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας. Κατά συνέπεια, η ατζέντα του τελευταίου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ήταν σχετικά μικρή και κυριαρχείτο από τις συζητήσεις για τη διαπραγματευτική θέση της Ε.Ε. στη Διάσκεψη για τις κλιματολογικές αλλαγές των Ηνωμένων Εθνών στην Κοπεγχάγη, σε συνέχεια της συζήτησης που είχε ξεκινήσει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου.

Η συζήτηση για τη διαπραγματευτική θέση της Ε.Ε. στην Κοπεγχάγη επικεντρώθηκε στο αν θα έπρεπε να συγκεκριμενοποιηθεί το ποσό της συνεισφοράς της Ε.Ε. για την επιδότηση «ταχείας εκκίνησης» στις αναπτυσσόμενες χώρες για να αντιμετωπίσουν και να προσαρμοστούν στην κλιματολογική αλλαγή (με τη Γερμανία να είναι ιδιαίτερα επιφυλακτική). Όταν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία και η Σουηδία έδειξαν την αποφασιστικότητά τους να προχωρήσουν, προσδιορίστηκε το συνολικό ποσό της «προσφοράς» της Ε.Ε. και της ατομικής συνεισφοράς των κρατών μελών. Τελικά, η Ε.Ε. δεσμεύτηκε να καταβάλει το ποσό των €2.4 δισ. ετησίως για τα έτη 2010-12 (καλύπτοντας τη μεταβατική περίοδο για μια νέα πολυεπίπεδη συμφωνία που θα αντικαταστήσει το Πρωτόκολλο του Κυότο που λήγει το 2012). Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής José Manuel Barroso υποστήριξε αργότερα ότι η «προσφορά της Ε.Ε.» ξεπερνά αυτό που αναμενόταν. Οι χώρες που είναι μεγάλοι συνεισφορείς είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και η Γαλλία, και αρκετά πιο πίσω η Σουηδία, η Ιταλία και η Ισπανία. Όλες οι χώρες συμφώνησαν να συμμετάσχουν σε αυτό το σχήμα, αν και ορισμένες (όπως η Ρουμανία και η Λεττονία) συμμετείχαν με συμβολικά ποσά. Μέρος

² Οι πληροφορίες για τα κείμενα του φακέλου αντλήθηκαν από το Post Summit Analysis "The end of the beginning", του European Policy Brief 14/12/2009 στο www.epc.eu, από το κείμενο των Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/el/ec/111890.pdf και από δημοσίευμα του euractive "The Spanish EU Presidency", 15/12/2009 στο <http://www.euractiv.com/en/opinion/spanish-eu-presidency/article-188307>.

μιας παγκόσμιας και συνολικής συμφωνίας για τη μετά το 2012 περίοδο, η Ε.Ε. επαναλαμβάνει την υπό όρους προσφορά της να προχωρήσει έως το 2020 σε μείωση των εκπομπών κατά 30% έναντι των επιπέδων του 1990, «αρκεί και άλλες ανεπτυγμένες χώρες να δεσμευθούν για συγκρίσιμες μειώσεις των εκπομπών και οι αναπτυσσόμενες χώρες να συμβάλουν επαρκώς, ανάλογα με τις ευθύνες και τις δυνατότητες που τους αναλογούν».

Η Σουηδική Προεδρία πρωταγωνιστούσε στη διαμόρφωση μιας φιλόδοξης προσέγγισης από την Ε.Ε. και, ακόμη μια φορά, αντιμετώπισε το σκεπτικισμό της Πολωνίας και άλλων κρατών μελών. Από την άλλη πλευρά, ορισμένοι ηγέτες κατέκριναν εμφανώς το μετριοπαθή στόχο που είχαν θέσει οι Ηνωμένες Πολιτείες, με τη δέσμευσή τους να μειώσουν τις εκπομπές CO2 στο 4% μέχρι το 2020.

Αναφορικά με την οικονομική κρίση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανέλαβε τα συμπεράσματα της Συνόδου της 20¹⁶ Οκτωβρίου για τη δημοσιονομική στρατηγική εξόδου και υπενθύμισε ότι η στρατηγική θα περιλαμβάνει εξυγίανση που θα υπερβαίνει κατά πολύ το σημείο αναφοράς των 0,5% του ΑΕγχΠ ετησίως, σε συνδυασμό με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα υποστηρίζουν τη μακροπρόθεσμη δημοσιονομική διατηρησιμότητα. Η δημοσιονομική εξυγίανση θα πρέπει να αρχίσει το αργότερο το 2011, και νωρίτερα σε ορισμένα κράτη μέλη όπου οι οικονομικές περιστάσεις είναι πρόσφορες, με την προϋπόθεση ότι οι προβλέψεις της Επιτροπής εξακολουθούν να καταδεικνύουν ότι η ανάκαμψη ενισχύεται και γίνεται αυτοτροφοδοτούμενη. Μια νέα ευρωπαϊκή επιτροπή συστημικών κινδύνων θα παράσχει στην Ε.Ε. ένα σύστημα για την παρακολούθηση των συναφών, με την προληπτική μακροεποπτεία, κινδύνων και την έκδοση προειδοποιήσεων και συστάσεων για τη λήψη διορθωτικών μέτρων, εάν οι κίνδυνοι είναι σοβαροί. Οι τρεις νέες εποπτικές αρχές για τις τράπεζες, την ασφαλιστική αγορά και την αγορά κινητών αξιών θα καταρτίσουν κοινά τεχνικά πρότυπα, θα έχουν ισχυρό συντονιστικό ρόλο στα εποπτικά όργανα, θα μπορούν να ενεργούν αποτελεσματικά σε περιπτώσεις εκτάκτων χρηματοπιστωτικών αναγκών και θα μεριμνούν για τη συνεπή εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας μέσω, μεταξύ άλλων, δεσμευτικών διαμεσολαβήσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο να εξετάσει όλες τις εναλλακτικές δυνατότητες, μεταξύ άλλων όσον αφορά στα ασφάλιστρα, τα εξυγιαντικά ταμεία, τις ρυθμίσεις για κεφάλαια έκτακτης ανάγκης και την παγκόσμια εισφορά επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ασχολήθηκε -στο περιθώριο της Συνόδου- με την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα, μετά την υποβάθμιση της πιστοληπτικής αξιοπιστίας της χώρας από τον οργανισμό αξιολόγησης Fitch και την παραδοχή της Ελλάδας ότι το 2009 το έλλειμμα θα ξεπεράσει το 12% και το χρέος το 110% του ΑΕΠ.

Αναφορικά με στρατηγική της Λισαβόνας, τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αναφέρονται στις διαβουλεύσεις που ξεκίνησε η Ε. Επιτροπή για τη μελλοντική στρατηγική και προσβλέπει στη συζήτηση μιας φιλόδοξης πρότασης μέσα στο 2010, εν όψει της διεξαγωγής εμπεριστατωμένης συζήτησης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Μάρτιο του 2010. Στόχος είναι η εκπόνηση μιας νέας στρατηγικής της Ε.Ε. για το 2020 και η ανάπτυξη νέου προβληματισμού όσον αφορά στη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί. «...χρειάζεται μια αποδοτικότερη και διαφανέστερη δομή διακυβέρνησης που θα έχει σαν κεντρικό άξονα την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, έχει κεφαλαιώδη σημασία η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής. Απαιτείται επίσης περαιτέρω προβληματισμός όσον αφορά τρόπους

βελτίωσης του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των ανά χώρα συστάσεων, την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ εθνικών και ενωσιακών μέτρων και την ενίσχυση της ίδιας εθνικής ευθύνης μέσω της ενεργότερης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών αρχών.»

Τέλος, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε το στόχο της συνολικής επανεξέτασης του προϋπολογισμού προκειμένου να καλύπτει όλες τις πτυχές των δαπανών και των εσόδων της Ε.Ε. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Ε. Επιτροπή να καταθέσει έκθεση με τις κατευθύνσεις για τις προτεραιότητές της το 2010. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναμένει ότι η Επιτροπή θα παρουσιάσει την πρότασή της για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο το αργότερο έως τον Ιούλιο του 2011.

Πέντε χρόνια μετά το Πρόγραμμα της Χάγης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανεξέτασε την πολιτική της Ε.Ε. για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων, αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες που προσφέρει η Συνθήκη της Λισαβόνας. Για αυτόν τον σκοπό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε ένα νέο πολυετές πρόγραμμα για τα έτη 2010-2014, το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης και κάλεσε την Ε. Επιτροπή να υποβάλει σχέδιο δράσης. Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης πρόκειται να εγκριθεί τον Ιούνιο του 2010 το αργότερο, και να υποβάλει ενδιάμεση επανεξέταση πριν από τον Ιούνιο του 2012. Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης επικεντρώνεται στις εξής βασικές προτεραιότητες:

- *Προαγωγή της ιθαγένειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων:* η ευρωπαϊκή ιθαγένεια πρέπει να γίνει απτή πραγματικότητα. Πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για τις ειδικές ανάγκες των εύλωτων ατόμων, και οι ευρωπαίοι και άλλοι πολίτες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν πλήρως τα συγκεκριμένα δικαιώματά τους εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ακόμα, αν χρειάζεται, εκτός αυτής.
- *Μια Ευρώπη του δικαίου και της δικαιοσύνης:* το επίτευγμα του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης πρέπει να παγιωθεί ώστε να ξεπεραστεί ο σημερινός κατακερματισμός. Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε μηχανισμούς για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, ώστε να μπορεί ο καθένας να διεκδικεί τα δικαιώματά του σε όλη την Ένωση.
- *Μια Ευρώπη που προστατεύει:* πρέπει να αναπτυχθεί μια στρατηγική εσωτερικής ασφάλειας για την περαιτέρω βελτίωση της ασφάλειας στο εσωτερικό της Ένωσης και την επακόλουθη προστασία της ζωής και της ακεραιότητας των ευρωπαίων πολιτών, η οποία θα πρέπει να επιλαμβάνεται των ζητημάτων του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας και άλλων απειλών.
- *Πρόσβαση στην Ευρώπη εντός μιας παγκοσμιοποιημένης υφής:* η πρόσβαση στην Ευρώπη για τα άτομα που έχουν αναγνωρισμένα νόμιμο συμφέρον να εισέλθουν στο έδαφος της ΕΕ πρέπει να γίνει αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη.
- *Μια Ευρώπη ευθύνης, αλληλεγγύης και σύμπραξης σε θέματα μετανάστευσης και ασύλου:* η διαμόρφωση μιας προνοητικής και συνολικής ευρωπαϊκής πολιτικής μετανάστευσης, με βάση την αλληλεγγύη και την υπευθυνότητα, παραμένει βασικός πολιτικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να εφαρμοσθούν αποτελεσματικά όλες οι σχετικές νομικές πράξεις και να αξιοποιηθούν πλήρως οι συναφείς οργανισμοί και υπηρεσίες που δρουν στον τομέα αυτό.
- *Ο ρόλος της Ευρώπης σε μια παγκοσμιοποιημένη υφήλιο – η εξωτερική διάσταση:* η σημασία της εξωτερικής διάστασης της πολιτικής της Ε.Ε. στο χώρο ελευθερίας,

ασφάλειας και δικαιοσύνης καθιστά σαφή την ανάγκη περαιτέρω ενσωμάτωσης των εν λόγω πολιτικών στις γενικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πρώτη συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μετά την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου ήταν το πρώτο που διεξήχθη βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009. Ως εκ τούτου, ήταν το πρώτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο οποίο οι υπουργοί εξωτερικών δεν είχαν προσκληθεί, όπως ορίζει η νέα Συνθήκη –η οποία θεσμοθετεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ως έναν αυτοτελή θεσμό της Ε.Ε. του οποίου μέλη είναι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ-27, ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο Ύπατος Εκπρόσωπος/ Αντιπρόεδρος της Ε. Επιτροπής για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας. Η απόφαση να εξαιρεθούν οι υπουργοί εξωτερικών είχε ενοχλήσει ορισμένους αξιωματούχους κατά τις διαδικασίες προετοιμασίας για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου, με ορισμένες εθνικές αρχές να συνειδητοποιούν καθυστερημένα ορισμένες από τις επιπτώσεις του νέου θεσμικού πλαισίου. Το δείπνο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το βράδυ της 10ης Δεκεμβρίου ήταν αφιερωμένο στο μέλλον αυτών των συναντήσεων. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy συμμετείχε αλλά, κατ'εξαίρεση, δεν προήδρευε των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπως αποφασίσθηκε στη Σύνοδο Κορυφής της 19^{ης} Νοεμβρίου 2009.

Ο νέος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου έδωσε ένα πρώτο δείγμα γραφής για το πώς προτίθεται να ασκήσει την εντολή του. Κατέστησε σαφές ότι προτίθεται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου – στις περισσότερες εκ των οποίων θα εξακολουθήσει να προεδρεύει η χώρα που ασκεί την εξάμηνη εκ περιτροπής Προεδρία της Ε.Ε. - με στόχο τον καλύτερο συντονισμό του νομοθετικού έργου. Επίσης, αναφέρθηκε στη δυνατότητα πρόσκλησης αρμοδίων υπουργών στις μελλοντικές Συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου: για παράδειγμα, οι υπουργοί Οικονομικών θα προσκληθούν στην εαρινή Σύνοδο Κορυφής, το Μάρτιο του 2010 σχετικά με τη στρατηγική της Λισαβόνας και οι υπουργοί εξωτερικών, θα προσκαλούνται όταν τα θέματα εξωτερικής πολιτικής βρίσκονται στο επίκεντρο της ημερήσιας διάταξης. Αυτός ο συγκεντρωτισμός (και η αυξανόμενη συχνότητα) των συναντήσεων των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων αντικατοπτρίζει την εξέλιξη της διαμόρφωσης πολιτικής στην Ε.Ε. κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Αν και παλαιότερα η ευρωπαϊκή πολιτική ολοκλήρωσης περιοριζόταν στα υπουργεία εξωτερικών, κατά τη δεκαετία του 1990 άρχισαν να συμμετέχουν και τα υπουργεία Οικονομικών καθώς και οι κεντρικοί τραπεζίτες. Έκτοτε, αυξήθηκε ο αριθμός των εθνικών αξιωματούχων από τομεακά υπουργεία (συμπεριλαμβανομένων των υπουργείων εσωτερικών υποθέσεων, δικαιοσύνης και περιβάλλοντος) που επισκέπτονται τακτικά τις Βρυξέλλες, καταδεικνύοντας ότι η πολιτική της Ε.Ε. έχει γίνει εσωτερική πολιτική και την ανάγκη για καλύτερο συντονισμό και διαχείριση σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων.

Η σταδιακή εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας δεν περιορίζεται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Νέοι Κανονισμοί πρέπει να συμφωνηθούν για το Συμβούλιο και την Ε. Επιτροπή. Επιπλέον, πρέπει να αποσαφηνιστεί ο ρόλος της εκ περιτροπής προεδρίας, ενώ το καθεστώς και η μορφή της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕΥ) θα πρέπει να καθορισθούν κατά τους πρώτους μήνες του 2010.

Επιπροσθέτως, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να διορίσει τον Uwe Corsepius - ένα στενό σύμβουλο της Angela Merkel στη γερμανική καγκελαρία και τον άνθρωπο που συντάξε το νέο κείμενο της Συνθήκης, την άνοιξη του 2007 - ως Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, ένα αξίωμα που ανανεώνεται και αναβαθμίζεται από τη Συνθήκη της Λισαβόνας. Επισημαίνεται ότι ο Pierre de Boissieu είχε διοριστεί από προηγούμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ως αναπληρωτής γενικός γραμματέας του Συμβουλίου μέχρι τον Ιούνιο του 2011, με το Javier Solana να είναι ο Ύπατος Εκπρόσωπος/ Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι ο τρόπος με τον οποίο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα αλληλεπιδρά με τα άλλα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. - υπό το φως της εκτεταμένης συνεργασίας του με το Συμβούλιο κατά τη διαδικασία της συναπόφασης - θα αποσαφηνιστεί με την πάροδο του χρόνου. Η σύνθεσή του χρειάζεται μια μικρή προσαρμογή προκειμένου να συμπεριλάβει τους 18 επιπλέον βουλευτές που πρέπει να ενταχθούν στο ΕΚ μέχρι το 2014, και των οποίων η εκλογή θέτει μερικά περίπλοκα νομικά ζητήματα και απαιτεί μια ειδική Διακυβερνητική Διάσκεψη. Η Ισπανία, η οποία θα ωφεληθεί περισσότερο από την προσαρμογή, προσπαθεί να επιταχύνει τη διαδικασία. Όπως υποστηρίζεται από την ανάλυση του European Policy Centre, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετατρέπεται σε ένα ευρωπαϊκό σώμα ισοδύναμο της αμερικανικής Βουλής των Αντιπροσώπων, όσον αφορά στη σύνθεση, τον προϋπολογισμό, τη νομοθετική εξουσία, και τον έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας. Και δεν είναι τυχαίο ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Jose Manuel Barroso έχει διορίσει ένα Επίτροπο για τις διοργανικές σχέσεις (ο οποίος θα είναι ένας από τους Αντιπροέδρους). Μια ενδιαφέρουσα δοκιμή του νέου θεσμικού πλαισίου αναμένεται τον Ιανουάριο του 2010, με τη διεξαγωγή των ακροάσεων των νέων Επιτρόπων στις σχετικές επιτροπές του ΕΚ και την τελική ψηφοφορία του ΕΚ για το σύνολο του κολεγίου. Μόνο μετά από αυτό (και τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικών Σχέσεων) θα έχει ολοκληρωθεί η αρχική φάση της εφαρμογής της Συνθήκης της Λισαβόνας και θα έχει παγιωθεί η μετάβαση.

Ένας σύντομος απολογισμός της δεύτερης Σουηδικής Προεδρίας.

Με την ολοκλήρωση της δεύτερης Σουηδικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε. (η πρώτη ήταν στις αρχές του 2001), το σύστημα της εκ περιτροπής Προεδρίας του Συμβουλίου, όπως το ξέραμε μέχρι τώρα, τερματίζεται. Το σύστημα της εκ περιτροπής προεδρίας θα συνεχίσει να ισχύει για το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, τις εξειδικευμένες συνθέσεις του Συμβουλίου (εκτός από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, την ομάδα του ευρώ και την Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων /COREPER).

Η Ισπανική Προεδρία μπορεί ακόμη να διαδραματίσει ένα κεντρικό ρόλο λόγω της συνεχιζόμενης διαδικασίας διαμόρφωσης των νέων θεσμών της Ε.Ε. Κατά τη διάρκεια, όμως, της Βελγικής Προεδρίας, που θα λάβει χώρα το δεύτερο μισό του 2010, θα ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία μετάβασης. Σύμφωνα με δημοσίευμα του EPC, η Σουηδία είχε αναλάβει το σημαντικό καθήκον να διαχειριστεί τη διεξαγωγή και τα επακόλουθα του δεύτερου Ιρλανδικού δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισαβόνας, που έλαβε χώρα στις 2 Οκτωβρίου 2009, ένα καθήκον που έφερε εις πέρας με τη αρμόζουσα προσοχή και τον ανάλογο σεβασμό για τις αποφάσεις κάθε κυρίαρχης χώρας, από τη μία πλευρά, και από την άλλη, με αποφασιστικότητα και σταθερότητα στην επιτάχυνση της διαδικασίας επικύρωσης και την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας. Στη συνέχεια, η Σουηδική Προεδρία έπρεπε να διεξάγει τις διαβουλεύσεις για τους

διορισμούς των νέων αξιωματούχων, σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, με τη διαδικασία να φαίνεται να έχει ξεφύγει από τον έλεγχο, λίγες μέρες πριν την έκτακτη Σύνοδο Κορυφής του Νοεμβρίου, καθώς υπήρξαν εικασίες από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας για εμφανή έλλειψη πολιτικού προσανατολισμού. Ο γνωστός επαγγελματισμός των Σουηδών αξιωματούχων συνέβαλε στο να επανακτήσουν τον έλεγχο της διαδικασίας διαμόρφωσης πολιτικής για την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας κατά τη διάρκεια της θητείας της στην εξάμηνη Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. Επιπλέον, η Σουηδική Προεδρία συνέβαλε στη σύναψη του νέου Προγράμματος της Στοκχόλμης για τη Δικαιοσύνη, την Ελευθερία και την Ασφάλεια με τίτλο «Μια ανοιχτή και ασφαλής Ευρώπη υπηρετώντας και προστατεύοντας τους πολίτες».

II. Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

Η πρώτη εξάμηνη Προεδρία της Ε.Ε. μετά της εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας

Από την 1^η Ιανουαρίου 2010 έως τις 30 Ιουνίου 2010, η Ισπανία θα ασκήσει την εξάμηνη εκ περιτροπής προεδρία της Ε.Ε. Η Ισπανική Προεδρία θα είναι η πρώτη από τις τρεις χώρες (Ισπανία, Βέλγιο, Ουγγαρία) που αναλαμβάνει την 18μηνη προεδρία, μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης ομάδας δεκαοχτάμηνων προεδριών (Γαλλία, Τσεχία και Σουηδία). Το σημαντικότερο είναι ότι η Ισπανική Προεδρία θα είναι η πρώτη προεδρία της Ε.Ε. που θα λειτουργήσει σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης της Λισαβόνας. Σύμφωνα με το άρθρο 16 (νέα ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση) και το άρθρο 237 (Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης) οι εξουσίες της Προεδρίας του Συμβουλίου είναι η δυνατότητα καθορισμού της ατζέντας της Ε.Ε. και διαμόρφωσης συμβιβαστικών λύσεων. Ένα πρόσθετο στοιχείο που εισήχθη από τη Συνθήκη της Λισαβόνας είναι ότι η προηγούμενη σύνθεση του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων θα χωρισθεί σε Συμβούλιο για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων.

Οι προτεραιότητες της Ισπανικής Προεδρίας.

Σύμφωνα με τον Diego López Garrido, τον Ισπανό υφυπουργό για την Ε.Ε., οι προτεραιότητες της Ισπανικής Προεδρίας είναι οι ακόλουθες:

- Η οικονομία με την ανάκαμψη από την οικονομική κρίση και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης,
- Τα δικαιώματα των πολιτών, με ιδιαίτερη έμφαση στην ισότητα των δύο φύλων,
- Οι εξωτερικές σχέσεις και η συνδρομή ώστε να καταστεί η Ε.Ε. ένας παγκόσμιος παίκτης.
- Η ενδυνάμωση του Ευρωπαϊκού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αναθεώρηση των πολιτικών της μετανάστευσης και του ασύλου.
- Η ενδυνάμωση των πολιτικών της Ε.Ε. προς τις απομακρυσμένες περιοχές: Γουατελούπη, Γαλλική Γουινέα, Μαρτινίκα, Reunion, Αζόρες, Κανάριους Νήσους και Μαντίρα.
- Η προώθηση ενός νέου μοντέλου χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

- Ο καθορισμός των όρων της επόμενης περιόδου του προϋπολογισμού της Ε.Ε. (2014-2010)- Οικονομικές Προοπτικές.

Η *ανάκαμψη της οικονομίας* και η δημιουργία θέσεων εργασίας αποτελούν ένα σημαντικό στόχο της Ισπανικής Προεδρίας. Σύμφωνα με την Eurostat, το ποσοστό ανεργίας είναι σημαντικά υψηλότερο στην Ισπανία (το υψηλότερο στην ευρωζώνη). Συγκεκριμένα, ενώ το μέσο επίπεδο της ανεργίας στην περιοχή της ευρωζώνης κυμάνθηκε στο 9,8%, στην Ισπανία ανήλθε στο 19,3% τον Οκτώβριο του 2009. Η Λεττονία είναι η μόνη χώρα της Ε.Ε. που έχει χειρότερο ποσοστό ανεργίας (20,9%) από την χώρα που θα ασκήσει την Προεδρία του Συμβουλίου το πρώτο εξάμηνο του 2010. Το Νοέμβριο του 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε τις διαβουλεύσεις για τη μελλοντική στρατηγική «Ε.Ε. 2020» για να καταστεί η Ευρώπη μια «εξυπνότερη και πιο πράσινη κοινωνική αγορά» μέσα στην επόμενη δεκαετία. Τα αποτελέσματα αυτής της διαβούλευσης, που ολοκληρώνεται στις 15 Ιανουαρίου, θα παρουσιαστούν στους ηγέτες της Ε.Ε. στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Μάρτιο του 2010. Η Ισπανία θα έχει κυρίαρχο ρόλο στην επίτευξη μιας συμφωνίας μεταξύ των ηγετών της Ε.Ε. κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο Πρωθυπουργός της Ισπανίας έχει εκφράσει την πρόθεσή του να φέρει μια ισορροπία στην υπάρχουσα ασυμμετρία της ΟΝΕ, καθώς, ενώ η Ε.Ε. εγκαθίδρυσε την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, δεν έδωσε στις Βρυξέλλες ίσες εξουσίες για το συντονισμό των εθνικών οικονομικών πολιτικών.

Αναφορικά με το *Πρόγραμμα της Στοκχόλμης* για την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη, η Ισπανική Προεδρία επιθυμεί να εξασφαλίσει συνοχή και συνέχεια στην εν λόγω δράση της Σουηδικής Προεδρίας. Επισημαίνεται ότι η Ισπανική Προεδρία θα αγωνιστεί για την υιοθέτηση μιας οδηγίας σχετικά με την αντιμετώπιση των διακρίσεων και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Επιπροσθέτως, η Ισπανική Προεδρία θα συμπέσει με την εκπόνηση της *έκθεσης της Ομάδας Περισυλλογής*, τον Ιανουάριο του 2010, για το *Μέλλον της Ε.Ε.* Η ομάδα αυτή, της οποίας προϊστάται ο πρώην Σοσιαλιστής Πρωθυπουργός Felipe Gonzalez, θεσπίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στις 17 Δεκεμβρίου 2007. Η ομάδα έχει αναλάβει την εκπόνηση ενός σχεδίου /οράματος για την Ευρώπη για τη δεκαετία 2020-2030. Αναμένεται ότι αυτή η ομάδα θα έχει στενές διαβουλεύσεις με την Ισπανική Προεδρία, δεδομένου του στενού χρονοδιαγράμματος και της κοινής πολιτικής και γεωγραφικής κουλτούρας των συμμετεχόντων.

Αναφορικά με την εφαρμογή των ρυθμίσεων της *νέας Συνθήκης*, η Ισπανική Προεδρία θα συνδράμει την Ύπατο Εκπρόσωπο Catherine Ashton στη διαμόρφωση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Καταβάλλονται προσπάθειες για την έγκαιρη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, με στόχο να ληφθούν όλες οι σημαντικές αποφάσεις τον Απρίλιο του 2010. Σύμφωνα με ορισμένες πηγές, οι ηγέτες της Ε.Ε. θα επιθυμούσαν να τεθεί σε λειτουργία η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράση το συντομότερο δυνατό, πριν από τις Βρετανικές εκλογές, οι οποίες αναμένονται να διεξαχθούν στο τέλος της άνοιξης του 2010.

Αναφορικά με τον τομέα των *εξωτερικών σχέσεων*, η Ισπανική Προεδρία έχει στην ατζέντα της Συνόδου Κορυφής με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, με τη Ρωσία, τον Καναδά και τη Μεσόγειο καθώς και με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Η Ισπανία ήταν μια από τις χώρες που είχε υποστηρίξει ένθερμα τη δημιουργία μια Μεσογειακής διάστασης της Ε.Ε. Η ίδρυση της γραμματείας στη Βαρκελώνη και η

επιλογή των πρώτων σχεδίων δράσης θα είναι βασικός στόχος της Ισπανικής Προεδρίας, σύμφωνα με τον Πρωθυπουργό της Ισπανίας José Luis Rodríguez Zapatero. Τον Ιανουάριο του 2010 η Επιτροπή των Περιφερειών, ένα συμβουλευτικό όργανο, θα δημιουργήσει μια Ευρωμεσογειακή Περιφερειακή και Τοπική Συνέλευση. Ενδεχομένως, θα προκύψει μια πιο στενή σχέση με το Μαρόκο κατά τη διάρκεια μιας ειδικής Συνόδου. Επιπλέον, η Ισπανία θα ενδυναμώσει τις σχέσεις της με τη Λατινική Αμερική

Στον τομέα της *διεύρυνσης*, η Ισπανική Προεδρία θα εξετάσει την αίτηση ένταξης της Ισλανδίας και θα προσπαθήσει να αμβλύνει την ένταση στις σχέσεις πΓΔΜ και Ελλάδας καθώς και στις σχέσεις της Κύπρου με το βόρειο κομμάτι του νησιού. Η Ισπανία θα ερωτηθεί για τη διφορούμενη θέση της αναφορικά με το Κόσσοβο (τη μη αναγνώριση της ανεξαρτησίας του), θέση την οποία μοιράζεται μόνο με την Κύπρο, την Ελλάδα, τη Ρουμανία και τη Σλοβακία.

Σημαντικές ημερομηνίες της εξάμηνης Προεδρίας της Ισπανίας στο Συμβούλιο της Ε.Ε.

- 18 Ιανουαρίου 2010: η παρουσίαση των προτεραιοτήτων της Ισπανική Προεδρία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- 11-19 Ιανουαρίου 2010: ακροάσεις των νέων Επιτρόπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 26 Ιανουαρίου 2009: ψηφοφορία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την έγκριση ολόκληρου του σώματος της Ε. Επιτροπής.
- Φεβρουάριος 2010: έκτακτη Σύνοδος Κορυφής των ευρωπαίων ηγετών για την οικονομική κατάσταση στην Ευρώπη.
- Μάρτιος 2010: εαρινή Σύνοδος για την υιοθέτηση της νέας στρατηγικής «Ε.Ε. 2020», μετά τη στρατηγική της Λισαβόνας.
- 5-6 Μαρτίου 2010: άτυπη συνάντηση των υπουργών εξωτερικών στην Κόρδοβα.
- 8 Μαρτίου 2010: Συνάντηση Κορυφής Ε.Ε.-Μαρόκο
- 10 Απριλίου 2010: Σύνοδος Ε.Ε.- Πακιστάν.
- 14 Μαΐου 2010: Σύνοδος Ε.Ε.-Μεξικού.
- 19 Μαΐου 2010: Σύνοδος Ε.Ε.- Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής.
- Ιούνιος 2010: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, συμπεράσματα της Ομάδας περισυλλογής για το Μέλλον της Ευρώπης..
- 5-6 Ιουνίου 2010: Σύνοδος Ε.Ε.-Αιγύπτου.
- 7 Ιουλίου 2010: δεύτερη Σύνοδος της Ένωσης για τη Μεσόγειο.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός τύπος

Τα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου αναφέρονται εκτεταμένα στην επικείμενη Ισπανική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. Σύμφωνα με τον αγγλικό τύπο, η Ισπανική Προεδρία θέτει τέσσερις βασικές προτεραιότητες. Η πρώτη προτεραιότητα αναφέρεται στην ίδια την εφαρμογή της Συνθήκης που στοχεύει στην μεταρρύθμιση των θεσμών, ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες κοινοτικές ανάγκες. Η δεύτερη προτεραιότητα της Ισπανικής Προεδρίας αφορά τα μέτρα αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης και, κυρίως, το θέμα της ανεργίας που αφορά την Ισπανία αλλά και όλες σχεδόν τις χώρες

της Ευρώπης. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου, υπάρχουν πλέον 40 εκατ. άνεργοι στην Ε.Ε.. Η τρίτη προτεραιότητα της Ισπανικής Προεδρίας είναι η θεμελίωση μιας κοινωνικής Ευρώπης, στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Επίσης εξίσου σημαντικό θέμα για την Ισπανική Προεδρία είναι η μετανάστευση, όπου το 12% του πληθυσμού της Ε.Ε. ή, αλλιώς, 50 εκατ. άτομα είναι μετανάστες. Στόχος είναι το ποσοστό τους να μην υπερβαίνει το 15 έως το 17% του πληθυσμού. Σύμφωνα με τον Πρωθυπουργό της Ισπανίας José Luis Rodríguez Zapatero, η Ισπανική Προεδρία θα δώσει μεγάλη βαρύτητα στην πάταξη της λαθρομετανάστευσης, στη συνεργασία με τη Frontex και στην επιστροφή των λαθρομεταναστών στις χώρες προέλευσής τους. Επιπροσθέτως, θα δοθεί ιδιαίτερη σημασία και στο θέμα της ισότητας των δυο φύλων. Τέλος η τέταρτη προτεραιότητα της Ισπανικής Προεδρίας αφορά Στις εξωτερικές υποθέσεις. Η Ισπανία αναμένεται να έχει συναντήσεις με εκπροσώπους τρίτων χωρών, από τη Λατινική Αμερική, την Ιαπωνία αλλά και από αφρικανικές οργανώσεις.

Στα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην υιοθέτηση του «Προγράμματος της Στοκχόλμης» από τη Σουηδική Προεδρία. Επισημαίνεται ότι η Ε.Ε. αντιμετωπίζει πολλαπλά προβλήματα. Ουσιαστικά, η Συνθήκη της Λισαβόνας ενδυναμώνει το νέο Χώρο Ελευθερίας Ασφάλειας και Δικαιοσύνης, με τη συνεχή ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του, τη βαθμιαία ενίσχυση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων στον τομέα της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της παράνομης μετανάστευσης και, τέλος, τη διαρκή βελτίωση στον τομέα των πληροφοριών, στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Το κείμενο διακρίνεται σε πέντε κεφάλαια. Το πρώτο δίνει έμφαση στην περαιτέρω προώθηση των δικαιωμάτων του ευρωπαίου πολίτη. Το δεύτερο επιχειρεί να απλουστεύσει τη ζωή του πολίτη, επιδιώκοντας την εφαρμογή και προβολή των ωφελειών του κοινοτικού κεκτημένου και των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που περιέχει. Το τρίτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στην εσωτερική ασφάλεια της Ε.Ε. που στοχεύει στην περαιτέρω προστασία του πολίτη. Τέλος το τέταρτο πραγματεύεται ζητήματα που αφορούν στη μετανάστευση και το άσυλο και αφορά στη διάσταση του τομέα ελευθερίας ασφάλειας και δικαιοσύνης, σε συνδυασμό με την εξωτερική πολιτική της Ε.Ε.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου η Τουρκία ελπίζει σε μια προώθηση των διαπραγματεύσεών της για την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπό την Ισπανική Προεδρία, σύμφωνα με τον Τούρκο Υπουργό Εξωτερικών, Ahmet Davutoğlu. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η Τουρκία έχει εναποθέσει πολλές ελπίδες στην Ισπανική Προεδρία της Ε.Ε. Ο Ahmet Davutoğlu έκανε σαφή αναφορά στην πρωτοβουλία που προωθεί η Τουρκία και η Ισπανία για να ξεκινήσει διάλογος μεταξύ του δυτικού και του μουσουλμανικού κόσμου.

- Grice A, "Brown and Sarkozy's charm offensive secures £7bn for African climate fund", 12/12/2009, The Independent
- Lichfield J, "We need to learn the financial lessons,' says Barnier", 11/12/2009, The Independent.
- Churcher J, "Gordon Brown: Small number of countries held Copenhagen talks to ransom", 21/12/2009, The Independent.
- Jones A, "Youth unemployment hits record high", 16/12/2009, The Independent.
- McSmith A, "Green taxes: Now old boilers are given the scrappage treatment", 10/12/2009, The Independent.
- "Copenhagen: our lost chance", 20/12/2009, The Independent.

- "Britain's cold comfort on unemployment", 20/12/2009, The Independent.
- Jack A, "EU backs innovation in pharmaceutical sector", 1/12/2009, Financial Times.
- Tait N, "EU hedge fund laws would hit growth, says study", 8/12/2009, Financial Times
- Barber T, "Lisbon treaty fails to bring accord on EU foreign policy", 7/12/2009, Financial Times
- Crooks E, "Business chiefs hit at climate agreement", 20/12/2009, Financial Times
- Strauss D, "Hope for Turkey ", 11/12/2009, Financial Times.

Γαλλικός τύπος

Η έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας την 1^η Δεκεμβρίου 2009 απασχόλησε ιδιαίτερα το γαλλικό τύπο. «Μετά από ένα δύσκολο ταξίδι, η Συνθήκη της Λισαβόνας έφτασε τελικά με ασφάλεια στο λιμάνι». Με αυτά τα λόγια ο πρώτος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy χαιρέτισε την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας και επεσήμανε ότι αυτή η Συνθήκη θα μας επιτρέψει να λαμβάνουμε αποφάσεις πιο γρήγορα και πιο δημοκρατικά. Όπως ανέφερε, όμως, και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής José Manuel Barroso, τίποτα δεν αντικαθιστά την αποφασιστικότητα και την πολιτική βούληση, υπογραμμίζοντας την «ανάγκη για συμπληρωματικότητα των 27 κρατών μελών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Όπως ανέφερε ο Valéry Giscard d'Estaing, η Ευρώπη πρέπει να επιβεβαιώσει την εξουσία της και να εμφανίζεται ως πολιτική οντότητα που μπορεί να προστατεύσει τα συμφέροντά της, να υπερασπιστεί τις αξίες της και να επεκτείνει τη δυναμική της εξαιρετικής πολιτιστικής, θρησκευτικής και φιλοσοφικής κληρονομιάς. Θα πρέπει να αρπάξει την ευκαιρία και να αναλάβει τα εργαλεία που κατατέθηκαν επίσημα πλέον την 1^η Δεκεμβρίου».

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, ο Herman Van Rompuy αλλάζει τους κανόνες και δίνει το στίγμα του κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 10 & 11 Δεκεμβρίου 2009. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου όλοι έκαισαν γύρω από ένα τραπέζι που ξαφνικά έμοιαζε πολύ μικρό σε σχέση με την επιβλητική αίθουσα του Συμβουλίου. Οι υπουργοί εξωτερικών αυτή τη φορά δεν είχαν προσκληθεί και οι στενότεροι σύμβουλοι έμειναν έξω από την αίθουσα. Επισημαίνεται, λοιπόν, ότι αυτό σήμανε το τέλος των πληθωρικών (από άποψη προσωπικού) συναντήσεων. Ο Herman Van Rompuy δήλωσε πρόθυμος να εφαρμόσει τις ρυθμίσεις της Συνθήκης της Λισαβόνας. Όπως αναφέρθηκε χαρακτηριστικά από δημοσίευμα του γαλλικού τύπου, «αν και ο Nicolas Sarkozy δεν έκρυψε την ευχαρίστηση του που απαλλάχθηκε από τον Bernard Kouchner και βρέθηκε με τους δικούς του ομολόγους, άλλοι νιώθουν άβολα». Η Angela Merkel μάλιστα δήλωσε ότι οι επικεφαλής της διπλωματίας των 27 πρέπει να συμμετέχουν σε μία τουλάχιστον Σύνοδο Κορυφής ανά έτος, μια πρόταση που κανένας δεν επιβεβαίωσε. Σύμφωνα με τη νέα Συνθήκη, όταν το απαιτεί η ημερήσια διάταξη, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μπορούν να αποφασίσουν καθένα ξεχωριστά αν θα επικουρείται από έναν υπουργό. Σύμφωνα με δήλωση του Herman Van Rompuy στο δείπνο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, «οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων είναι τα βασικά μέλη του Συμβουλίου. Μπορούν, εάν χρειάζεται, να συνοδεύονται αλλά μόνον αυτοί παραμένουν στον πυρήνα της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Πρέπει να αποτελούν μια ομάδα, έναν κύκλο που ταιριάζει, ο οποίος εργάζεται για την ίδια αιτία, δηλαδή, την Ε.Ε.». Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου, φαίνεται να αναμειγνύεται στις αρμοδιότητες του Προέδρου της Ε. Επιτροπής Jose Manuel Barroso, καθώς ανακοίνωσε τη διεξαγωγή μιας ειδικής διάσκεψης

κορυφής τον Φεβρουάριο του 2010, για να «εντοπιστεί μια σαφή οικονομική στρατηγική εντός 6 μηνών». Σύμφωνα με δηλώσεις του Herman Van Rompuy μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου, στόχος δεν είναι να αυξηθεί η οικονομική ανάπτυξη στο 1% αλλά να απαιτήσουμε τουλάχιστον το διπλάσιο από αυτό για να χρηματοδοτείται επαρκώς το κοινωνικό μας σύστημα.

Αναφορικά με την επικείμενη Ισπανική Προεδρία, αναφέρεται σε δημοσίευμα του γαλλικού τύπου ότι, σύμφωνα και με δήλωση ευρωπαϊού αξιωματούχου θα πρέπει να θεωρήσουμε ότι η Ισπανική Προεδρία είναι μια μεταβατική προεδρία. Τόσο η Catherine Ashton, η νέα επικεφαλής της ευρωπαϊκής διπλωματίας όσο και ο Herman Van Rompuy έχουν ήδη επισκεφθεί τη Μαδρίτη εν όψει της ανάληψης της Προεδρίας του Συμβουλίου από την Ισπανία. Τέλος, ο κ Ζητήματα πολύ πιο σημαντικά από τη διαδικαστική μάχη με την Ισπανική Προεδρία..

- “Traite de Lisbonne les dirigeants de l’ UE celebrant un nouveau depart”, Le Monde, 1-12-2009.
- “Traite de Lisbonne un jour dans l’ histoire europeenne”, Le Figaro, 1-12-2009.
- “M Van Rompuy change les regles du conseil europeen”, Le Monde, 12-12-2009.
- “Lisbonne : le Conseil europeen nouveau est arrive !”, Liberation, 11-12-2009.

Γερμανικός τύπος

Η 1η Δεκέμβρη σημαίνει το τέλος ενός μακρύ και ανώμαλου δρόμου μεταρρυθμίσεων, με αφετηρία το Λάακεν το 2001. Όπως ήταν αναμενόμενο, η θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας βρέθηκε στο επίκεντρο του γερμανικού τύπου, τουλάχιστον μέχρι και τα μέσα του Δεκεμβρίου.

Με το ερώτημα: «Θα γίνει η Ε.Ε. καλύτερη;», οι γερμανοί αρθρογράφοι υποστηρίζουν ότι η εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας θέτει νέους «κανόνες παιχνιδιού» για τις Βρυξέλλες, με ορισμένα ανοιχτά ζητήματα να παραμένουν ακόμα. Οι κανόνες αυτοί γίνονται κατανοητοί μόνο από τους ειδικούς. Έτσι λοιπόν, το νέο στοιχείο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, όπου η κριτική βασίστηκε κυρίως στην επιλογή του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Υπατης Εκπροσώπου/ Αντιπροέδρου της Ε. Επιτροπής, είναι η σχέση των πολιτών με τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς. Η σχέση αυτή χαρακτηρίζεται ως απόμακρη, ενώ επισημαίνεται ότι έχει δοθεί υπερβολική προσοχή στη διεύρυνση των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στην ενίσχυση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία. Υποστηρίζεται ότι δεν έχουμε φτάσει ακόμα το «άριστο θεσμικό σημείο» για να δικαιολογείται η εκδήλωση τέτοιων αντιδράσεων. Δεν εκλείπουν, βέβαια, και οι αναφορές στα πρόσωπα των Herman Van και Catherine Ashton, με τη διαφορά ότι γίνεται ολοένα και πιο αντιληπτό ότι η συγκεκριμένη επιλογή απεικονίζει την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα και με τους γερμανούς αρθρογράφους να απομακρύνονται από τις ενθουσιώδεις αντιδράσεις προηγούμενων μηνών. Το κύριο συμπέρασμα που συνάγεται είναι ότι η μακρόχρονη πορεία προς την Λισαβόνα, παρά τα θετικά βήματα, έδειξε ότι η Ε.Ε. έχει φτάσει στα όρια της πολιτικής της ικανότητας.

Το επόμενο θέμα που σχολιάστηκε από το γερμανικό τύπο είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου, όπου η κλιματική αλλαγή και η οικονομική κρίση βρέθηκαν στο επίκεντρο των συζητήσεων. Προβάλλεται η θέση της Γερμανίδας καγκελαρίου Angela Merkel, για το ενδεχόμενο εισαγωγής ενός γενικού φόρου (τύπου Tobin) με στόχο τον περιορισμό της κερδοσκοπίας των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών. Το σημείο στο οποίο προσδίδεται ιδιαίτερη σημασία είναι ότι τα χρηματοπιστωτικά

ιδρύματα θα πρέπει, πρωτίστως, να εξυπηρετούν τις ανάγκες της κοινωνίας. Ένα άλλο ζήτημα που πήρε μεγάλες διαστάσεις είναι η οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα. Το κύριο επιχείρημα των εφημερίδων είναι ότι η αξιοπιστία του ευρώ θα πρέπει να διατηρηθεί πάση θυσία. Ως προς τη Σύνοδο της Κοπεγχάγης αναφέρεται ότι παρά τους μεγαλεπήβολους στόχους της Ε.Ε., τα κράτη-μέλη είναι διχασμένα, ενώ εκφράζονταν, μέχρι και την τελευταία στιγμή, προσδοκίες ότι η Ε.Ε. θα έφερνε ένα νέο αέρα στις υποτονικές διαπραγματεύσεις. Τέλος, σχετικά με την επικείμενη Ισπανική Προεδρία τους Συμβουλίου της Ε.Ε., ο γερμανικός τύπος τονίζει ότι η Ισπανία σκοπεύει να σεβαστεί και να υποστηρίξει τον ηγετικό ρόλο του Προέδρου της Ε.Ε. και θέτει ως προτεραιότητες την ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή, καθώς επίσης και την καταπολέμηση των διακρίσεων κατά των γυναικών.

- Günther Nonnenmacher “Der europäische Lernprozess”, FAZ, 1/12/2009
- Andrea Seibel, “Lissabon? Europa!”, Die Welt, 1/12/2009
- Christoph B. Schiltz, “Wird die neue EU auch eine bessere?”, Die Welt, 1/12/2009
- Jörg Eigendorf, “Warum wir die Griechen im Stich lassen müssen”, Die Welt, 10/12/2009
- S. Bolzen und C. B. Schiltz, “Der Klima-Gipfel in Kopenhagen wartet auf Europa”, Die Welt, 10/12/2009
- “Die Welt Reaktion auf Krise: EU will weltweite Finanzmarktsteuer fordern”, Die Welt, 11/12/2009
- “EU-Ratspräsidentschaft: Spanien überlässt Van Rompuy die Führung”, Handelsblatt, 18/12/2009

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ Ε.Ε.

(Για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών).

Επιλογή από ευρύτερο κείμενο από το τριμηνιαίο δελτίο που παραδόθηκε το Σεπτέμβριο του 2009). Την ομάδα έργου συντονίζει ο Νίκος Κουτσιαράς.

«Χρηματοπιστωτικός τομέας, ανταγωνισμός και διακυβέρνηση: προτεραιότητες μεταρρυθμίσεων και στρατηγικές για τη σταδιακή απόσυρση των έκτακτων μέτρων»³, ΟΟΣΑ, Ιούνιος 2009

Τρία είναι τα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία της τρέχουσας, διεθνούς οικονομικής κρίσης: η κρίση φερεγγυότητας των δανειοληπτών στην αγορά στεγαστικών δανείων, που με τη σειρά της οδήγησε σε συχνότερη εμφάνιση φαινομένων αδυναμίας εξόφλησης των οφειλών, η κρίση ρευστότητας ως προϊόν ασύμμετρης πληροφόρησης και αβεβαιότητας των αγοραστών, οι οποίοι δεν αγόραζαν πλέον περιουσιακά στοιχεία με ρίσκο, προκαλώντας την εξάπλωση της κρίσης και, τέλος, η επακόλουθη επιδείνωση των ισολογισμών των τραπεζικών ιδρυμάτων που οδήγησε σε περαιτέρω δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία.

Οι κυβερνήσεις των περισσότερων χωρών υιοθέτησαν έκτακτα μέτρα για την αντιμετώπιση των παραπάνω φαινομένων με απώτερο στόχο την προάσπιση της αξιοπιστίας του ευρύτερου τραπεζικού συστήματος και την ανάσχεση των δυσμενών επιδράσεων σε μεγέθη της πραγματικής οικονομίας. Ενδεικτικά των μέτρων αυτών είναι η αύξηση του ορίου εγγύησης των καταθέσεων, η απομόνωση των «τοξικών» περιουσιακών στοιχείων και η παροχή, έναντι αυτών, κυβερνητικών ομολόγων μηδενικού ρίσκου και η τόνωση της κεφαλαιακής επάρκειας όσων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τέθηκαν υπό κρατικό έλεγχο με απώτερο σκοπό την επαναδραστηριοποίησή τους στο πλαίσιο του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, για το πρόβλημα της κρίσης ρευστότητας, που προέκυψε από την υπερβάλλουσα προσφορά περιουσιακών στοιχείων με ρίσκο, χωρίς την αντίστοιχη ανταπόκριση από την πλευρά των αγοραστών, οι Κεντρικές Τράπεζες προέβησαν σε μείωση των επιτοκίων, επέκταση του δανεισμού προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εγγύηση για ορισμένα εκ των προαναφερθέντων περιουσιακών στοιχείων.

Παράλληλα με τα μέτρα που ελήφθησαν επικεντρώνοντας στην αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του ευρύτερου τραπεζικού τομέα, οι κυβερνήσεις προέβησαν και σε έντονη δημοσιονομική επέκταση στοχεύοντας στην τόνωση της ενεργού ζήτησης, την ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας και την παροχή στήριξης προς τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την κρίση. Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που τα αίτια της κρίσης εντοπίζονται στο χρηματοπιστωτικό τομέα τα οικονομικά επιτελεία των χωρών οφείλουν, πέρα από τα έκτακτα μέτρα που ελήφθησαν και τα οποία στοχεύουν στην ανάσχεση των βραχυπρόθεσμων συνεπειών, να υιοθετήσουν μεταρρυθμιστικές πολιτικές στο ευρύτερο τραπεζικό σύστημα, ούτως ώστε

³ <http://www.oecd.org/dataoecd/55/47/43091457.pdf>

αυτό μακροχρόνια να καταστεί περισσότερο αποτελεσματικό και ανθεκτικό σε παρόμοιες διαταραχές. Κεντρική επιδίωξη είναι η επίτευξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ απόδοσης και ρίσκου και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του κοινού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Κεφαλαιώδους σημασίας είναι, επίσης, και η υιοθέτηση των κατάλληλων στρατηγικών εξόδου των κυβερνητικών παρεμβατικών μέτρων από το σύστημα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην εξουδετερώνονται οι θετικές επιδράσεις των έκτακτων μέτρων και να προλειαίνεται το έδαφος για την επίτευξη του μέγιστου βαθμού αποτελεσματικότητας των μεταρρυθμιστικών πολιτικών. Η συγκεκριμένη μελέτη του ΟΟΣΑ παραθέτει και αναλύει τις βασικότερες κατευθύνσεις των σχετικών μεταρρυθμιστικών πολιτικών, καθώς επίσης και στρατηγικές σταδιακής απόσυρσης των έκτακτων κυβερνητικών μέτρων από το ευρύτερο τραπεζικό σύστημα.

Όπως έχει προαναφερθεί, κεντρική επιδίωξη των μεταρρυθμιστικών πολιτικών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι η επίτευξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της απόδοσης στην αγορά τοκοφόρων τίτλων και της αποτελεσματικής διαχείρισης του συστημικού ρίσκου που ενυπάρχει στο συγκεκριμένο τομέα. Οι βασικές προτεραιότητες αφορούν στο ευρύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος και στο πώς αυτό θα καταστεί ικανότερο να αποτρέψει την εμφάνιση παρόμοιων φαινομένων μελλοντικά. Έτσι, προτείνονται πολιτικές προς την ενίσχυση της διαφάνειας και της πληρέστερης κοινοποίησης των λογιστικών καταστάσεων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, την αποτελεσματικότερη προστασία έναντι περιπτώσεων εξαπάτησης του επενδυτικού κοινού και την ενίσχυση των κινήτρων για την τήρηση των κανόνων. Επιπλέον, συνιστάται η αποφυγή ρυθμίσεων που θα θέτουν εμπόδια στη διεθνή ροή κεφαλαίων, η ενίσχυση της αντικυκλικής λειτουργίας του κεφαλαίου (μεγαλύτερη κεφαλαιακή επάρκεια στην περίοδο άνθησης του οικονομικού κύκλου, ούτως ώστε να μειώνεται η πιθανότητα έλλειψης ρευστότητας στην περίοδο κάμψης) και η αποτελεσματικότερη διοίκηση των τραπεζικών ιδρυμάτων κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ενισχύεται η ευθύνη των διοικούντων έναντι των μετόχων και του επενδυτικού κοινού.

Πολύ σημαντικό είναι ακόμα το ζήτημα του ηθικού κινδύνου, το οποίο συνδέεται άμεσα με το μέγεθος συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τα οποία είναι δεδομένη η αντίληψη πως ό,τι και να συμβεί, η κυβέρνηση δεν θα επιτρέψει την κατάρρευσή τους θεωρώντας τη πολιτικά και οικονομικά μη αποδεκτή. Ωστόσο οι αντιλήψεις αυτού του τύπου ευνοούν συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται από υπέρμετρη ανάληψη ρίσκου και αποφυγή τήρησης των κανόνων. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να ρυθμίζουν εκ των προτέρων τέτοιου είδους ζητήματα, αφήνοντας να εννοηθεί πως σε περίπτωση ανάληψης υπέρμετρου ρίσκου και κακής διαχείρισης δεν θα υπάρξει παρέμβαση για την αποτροπή ενδεχόμενης κατάρρευσης. Για να είναι αξιόπιστες τέτοιου τύπου δεσμεύσεις θα πρέπει να μεριμνάται ώστε να μην προκύπτουν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τέτοιου μεγέθους, η κατάρρευση των οποίων θα είναι πολιτικά και οικονομικά μη αποδεκτή. Τέλος, δεδομένης της διεθνούς ολοκλήρωσης των χρηματοπιστωτικών αγορών και του υψηλού βαθμού πολυπλοκότητας που χαρακτηρίζει τις συγκεκριμένες αγορές, απαραίτητη είναι η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης και ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τα διάφορα τύπων χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Αναμφίβολα η σταθεροποίηση της λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος απαιτεί χρόνο και συνεπή εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών μέτρων. Η αποκατάσταση της σταθερότητας των αγορών θα σηματοδοτήσει ταυτόχρονα και τη διαδικασία σταδιακής εξόδου των έκτακτων κυβερνητικών μέτρων στήριξης. Παρά τις

παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ κρατών, η διαδικασία απόσυρσης των μέτρων θα πρέπει να υπακούει σε ορισμένες γενικές αρχές, κοινές για κάθε χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα η διαδικασία θα πρέπει να είναι παράλληλη με την πορεία ομαλοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπάρξει υπονόμευση της όλης διαδικασίας από ενδεχόμενη πρόωρη απόσυρση των κυβερνητικών μέτρων στήριξης. Αυτό που προέχει είναι η διαδικασία να εναρμονίζεται πλήρως με την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων όσος χρόνος και αν χρειαστεί για την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας των αγορών.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι βιώσιμοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, που εξαιτίας της κρίσης περιήλθαν στον έλεγχο ή την ιδιοκτησία του κράτους, θα επιστρέψουν στον ιδιωτικό τομέα και σε συνθήκες λειτουργίας της αγοράς. Η μετάβαση αυτή θα γίνει κατά τρόπο τέτοιο που θα αποβαίνει ωφέλιμος τόσο για το ευρύτερο τραπεζικό σύστημα, όσο και για τα συμφέροντα των φορολογουμένων, τουλάχιστον σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Είναι σημαντικό, επίσης, να μεριμνήσει το κράτος, ώστε να υπάρξει εδραίωση της αντίληψης ότι τα τραπεζικά ιδρύματα θα αναλαμβάνουν πλέον τις ευθύνες των αποφάσεών τους, ούτως ώστε να περιορίζεται η πιθανότητα εμφάνισης συμπεριφορών που ενέχουν ηθικό κίνδυνο.

Τέλος, οι κυβερνήσεις οφείλουν να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη του κοινού στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα, τα οποία αποτελούν μία πολύ σημαντική επιλογή για τη διευκόλυνση των επιβαρυσμένων δημόσιων συνταξιοδοτικών ταμείων της πλειονότητας των χωρών μελών του ΟΟΣΑ. Σε κάθε περίπτωση, ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται από τις κυβερνήσεις των χωρών εκείνων που αντιμετωπίζουν ήδη έντονες δημοσιονομικές πιέσεις λόγω υψηλών ελλειμμάτων.

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής», ΤΑ ΝΕΑ, 11/12/2009.
- Γρηγοριάδης Ι., «Ελληνική Πολιτική στη Μέση Ανατολή», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3/12/2009.
- Κουλουμπής Θ., «Μια θεωρία των Ντόμινο για την Ειρήνη», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 6/12/2009
- Τσούκαλης Λ., «Ανάλυση: Γκρίζος συμβιβασμός», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 22/11/2009.
- Βερέμης Θ., «Οι πηγές της κακοδαιμονίας», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 22/11/2009.
- Ιωακειμίδης Π., «Σενάρια, μύθοι και πραγματικότητα», ΤΑ ΝΕΑ, 4/12/2009.

ΞΕΝΟΣ

- "Britain's cold comfort on unemployment", 20/12/2009, The Independent.
- "Copenhagen: our lost chance", 20/12/2009, The Independent.
- "Ireland braced for swingeing Budget cuts", 19/12/2009, The Independent.
- "Irish bishop resigns over abuse report", 18/12/2009, The Independent.
- "Poland tightens border in hunt for Auschwitz sign", 19/12/2009, The Independent.
- Barber T, "Lisbon treaty fails to bring accord on EU foreign policy", 7/12/2009, Financial Times
- Beament E, "Cornish sardines win EU label protection", 11/12/2009, The Independent.
- Churcher J, "Gordon Brown: Small number of countries held Copenhagen talks to ransom", 21/12/2009, The Independent.

- Churcher J, "Gordon Brown: Small number of countries held Copenhagen talks to ransom", 21/12/2009, The Independent.
- Crooks E, "Business chiefs hit at climate agreement", 20/12/2009, Financial Times
- Grice A, "Brown and Sarkozy's charm offensive secures £7bn for African climate fund", 12/12/2009, The Independent.
- Jack A, "EU backs innovation in pharmaceutical sector", 1/12/2009, Financial Times.
- Jones A., "Youth unemployment hits record high", 16/12/2009, The Independent.
- Lichfield J, "Sarkozy tries to calm identity debate", 4/12/2009, The Independent.
- Lichfield J, "'We need to learn the financial lessons,' says Barnier", 11/12/2009, The Independent.
- McSmith A, "Green taxes: Now old boilers are given the scrappage treatment", 10/12/2009, The Independent.
- Mock V, "Brussels row over EU salary rises", 11/12/2009, The Independent.
- Paterson T, "Defence Minister urged to quit over air strike 'lies'", 15/12/2009, The Independent.
- Roberts G, "France paying the price for 'historic error' of 35-hour week", 15/12/2009, The Independent.
- Strauss D, "Hope for Turkey ", 11/12/2009, Financial Times.
- Tait N, "EU hedge fund laws would hit growth, says study", 8/12/2009, Financial Times
- Walker S, "Putin confides to the nation: I want to be President again", 8/12/2009, The Independent.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Bilgin P., "EU Security Policies towards the Mediterranean: The Ethical Dimension – what do we know and what else should we know?", 1/12/2009
- Carrera S., Merlino M., "Undocumented Immigrants and Rights in the EU: Addressing the Gap between Social Sciences Research and Policy-making", CEPS Liberty and Security in Europe, 4/12/2009
- Cinquegrana P., De Groen W. P., "Statistical packages", ECMI Statistical, 9/12/2009
- Gavrillis G., "Beyond the Border Management Programme for Central Asia (BOMCA)", EUCAM Policy Brief, 7/12/2009
- Gros D., "A border tax to protect the global environment?", CEPS Commentaries, 11/12/2009
- Gros D., "Why a cap-and-trade system may be bad for your health", CEPS Commentaries, 11/12/2009
- Kefferpütz R., "Gazprom's Changing Fortunes", CEPS Commentaries, 30/11/2009
- Laruelle M., "The Growing Illiteracy in Central Asia: A Challenge for the EU", EUCAM Commentaries, 7/12/2009
- Micossi S. & Luigi Tosato G. (eds), "Europe in the 21st century: Perspectives from the Lisbon Treaty", CEPS Paperbacks, 8/12/2009
- Micossi S., "Fresh Opportunities from the Treaty of Lisbon", CEPS Commentaries, 14/12/2009
- Missiroli A. & Emmanouilidis J., "Implementing Lisbon: the EU Presidency's other (rotating) half", EPC Policy Brief, December 2009.

- Nunez Ferrer J., “**For a Future Sustainable, Competitive and Greener EU Budget: Integrating the Climate Change Objectives**”, CEPS Task Force Reports, , 5/12/2009
- Pelkmans J., “**Who drafts better EU regulation?**”, CEPS Commentaries, 14/12/2009
- Riley A., “**The Yukos Decision: Profound Implications for the EU-Russia Energy Relationship?**”, CEPS Commentaries, 10/12/2009.
- Ryabkov M., “**Studying Europe in Central Asia: The Case of Kyrgyzstan**”, EUCAM Commentaries, 4/12/2009
- Soler i Lecha E.& García I., “**The Union for the Mediterranean: What has it changed and what can be changed in the domain of security?**”, 14/12/2009

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Akman P., Kassim H., “**Myths and Myth-Making in the European Union: The Institutionalization and Interpretation of EU Competition Policy**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010.
- Crum B., “**Accountability and Personalisation of the European Council Presidency**”, Journal of European Integration, Volume 31, Issue 6 November 2009 , Abstract: While the European Council has come to be a key institution in the EU, its accountability has been rather indirect and limited. Individually its members are held to account in their domestic systems. Collectively, however, accountability appears limited to the presidential addresses to the European Parliament. This may well change if the rotating European Council Presidency were to be replaced by a permanent, elected president. This article presents a systematic analysis of the principle of rotation versus that of a permanent European Council President in terms of democratic representation and accountability. It concludes that a permanent president would open up opportunities to increase the public accountability of the European Council to the European Parliament. More specifically, it suggests that whenever such a president would seek to expand his powers, automatic balancers within the EU institutional architecture would ensure that these powers were checked and subject to parliamentary control.
- Della Sala V., “**Political Myth, Mythology and the European Union**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010. Abstract: The EU, as is commonly held, is a different form of political rule: a polity based on rationality and functional interests, not emotional appeals. Without reference to the narrative of the nation or the state, the question emerges as to whether the European Union needs or has myths? If it does, what are they and how successful have they been? The aim of this article – indeed of the special issue – is to explore the role of political myth in creating normative and cognitive foundations for governing in the EU and to examine whether these are applicable to the case of the European Union.
- Egan M., “**Governance and learning in the post-Maastricht era?**”, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009. Abstract: There has been an expansion of research on policy learning in different subfields. The methodological and empirical work continues to face challenges in determining the constitutive elements that foster such transformations in governance through learning. Careful attention needs to be paid to the regularities and patterns, as well as the limits, contingencies and incongruities that shape or hinder the diffusion of cross-national and cross-temporal rules, norms and

institutions. In looking at the policy cycle, the process of policy learning focuses predominantly on the organizational environment, the modes of learning, and the implementation effects, without acknowledging the normative implications in terms of accountability and legitimacy.

- Eulriet I., “**Towards More Coherence? Policy and Legal Aspects of Gender Equality in the Armed Forces of Europe**”, Journal of European Integration, Volume 31, Issue 6 November 2009
- Farrell M., “**EU policy towards other regions: policy learning in the external promotion of regional integration**”, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009
- Hansen-Magnusson H., Wiener A., “**Studying Contemporary Constitutionalism: Memory, Myth and Horizon**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010.
- Jones E., “**The Economic Mythology of European Integration**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010. Abstract: This article examines the economic myths that surround the process of European integration. It argues that while such myths once played an important role in fostering identification and support for the process, they no longer serve that function. Instead, these economic myths have become a focal point for contestation and concern. Europeans will have to develop a new mythology to explain and justify their process of integration as a result.
- Lenschow A., Sprungk C., “**The Myth of a Green Europe**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010. Abstract: Unlike most nation-states, the EU faces the challenge of actively creating and sustaining myths about its polity. In this article we explore if and under what conditions the story of a 'Green Europe' represents a successful new myth on the European project, which is appealing to present and future generations and capable of generating legitimacy for EU politics. Exploring the narratives of policy leaders (storytellers) we trace the functional role of environmental policy for the EU polity as a whole, establish the legitimating role of environmental policy for the EU and search the extent to which the environmental narrative is constructed as an identity-building story. We argue that, while the actual performance of the EU in environmental policy might raise some doubts about the credibility and hence sustainability of the Green Europe myth, 'green' has become a brand attribute of the EU to the European public and carries a high level of legitimacy and potential for identification.
- Macrae H., “**The EU as a Gender Equal Polity: Myths and Realities**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010.
- Manners I., “**Global Europa: Mythology of the European Union in World Politics**”, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010. Abstract: The mythology of the European Union (EU) in world politics can be told and untold in many different ways. This article focuses on the lore or stories of who did what to whom, the ideological projection of the past onto the present and the escapist pleasure of storytelling in looking at the mythology of 'global Europa'– the EU in the world. It concludes with a reflection on the way in which the many diverse myths of global Europa compete for daily

attention, whether as lore, ideology or pleasure. In this respect the mythology of global Europa is part of our everyday existence, part of the EU in and of the world.

- Marier P., **The power of institutionalized learning: the uses and practices of commissions to generate policy change**, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009
 - Montpetit É., **“Governance and policy learning in the European Union: a comparison with North America”**, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009
 - Pursiainen C., **“The Challenges for European Critical Infrastructure Protection”**, Journal of European Integration, Volume 31, Issue 6 November 2009.
 - Radaelli C. M., **“Measuring policy learning: regulatory impact assessment in Europe”**, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009. Abstract: Do analytic approaches to policy appraisal, specifically regulatory impact assessment (RIA), enable complex organizations to learn? To answer this question, this article distinguishes between types of learning (instrumental, legitimacy-seeking emulation, and political), spells out their micro-foundations, and formulates expectations about evidence drawing on the literature on knowledge utilization. Findings from Denmark, the Netherlands, Sweden, the UK and the EU corroborate emulation and to some extent political learning rather than instrumental learning. The conclusions explain why some types of learning prevail over others.
 - Rieker P., **“The EU — A Capable Security Actor? Developing Administrative Capabilities”**, Journal of European Integration, Volume 31, Issue 6 November 2009. Abstract: There is a large literature claiming that the EU has become an important international security actor. While this literature focuses on the political will and the ambitions of the EU, there has been less attention paid to the actual capabilities at the disposal for the EU. Any political organization needs some kind of relationship between aspirations and capabilities. If the EU is to be considered as an important security actor, we should also expect a certain degree of administrative capability in this policy area. Increased importance of the EU as a security actor would also imply increased capabilities. This article makes three contributions. First, by drawing upon insights from institutional theory I present a conceptual scheme for analyzing the dynamics of capabilities and assessing distinct configurations of capabilities. Secondly, I make an empirical account of the development of capabilities in the EU in the field of security policy. Finally, the article concludes with a discussion on the relationship between this specific capability configuration in the EU and its role as a security actor.
- S. Smismans, **“The European Union's Fundamental Rights Myth”**, Special Issue: Political Myth, Mythology and the European Union, Journal of Common Market Studies, Vol. 48 Issue 1 Ιανουάριος 2010. Abstract: Although not in the Rome Treaty, the EEC/EU has gradually developed fundamental rights narratives which constitute a political myth. They have a common basis of foundational claims, placing fundamental rights, retrospectively, as inherent to the EU and based on a common European heritage. Like all myths, this narrative contains factual error, but is believed and acted upon by both institutional myth-makers and civil society actors. Through mythological free-riding on the Member States and the Council of Europe, the EU has been relatively successful in avoiding myth competition. Success in the longer run depends on broader myth appropriation, coherence and competition with other narratives.

- Schout A., **“Organizational learning in the EU's multi-level governance system”**, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009.
- Zito A. & Schout A., **“Learning theory reconsidered: EU integration theories and learning”**, Journal of European Public Policy, Volume 16 Issue 8 2009. Abstract: This article introduces this special issue by contextualizing learning theory within European integration studies. There are important empirical and theoretical gaps in the study of European integration which necessitate a greater attention to learning theory. This article deploys a number of conceptual distinctions about learning and non-learning processes, drawing from political science, international relations, public administration and sociological/organizational studies. It traces 'learning' in its political science context and how learning has been inserted into EU integration studies. In relating this evolution, the article examines the conditions that define the type and likelihood of learning and surveys the special issue. The article argues that studying learning in the EU is difficult, but integration requires an understanding of the micro policy processes that learning seeks to address.
- Zito A. R., **“European agencies as agents of governance and EU learning”**, Abstract: This article asks how the EU as a regional organization manages to learn and adapt to policy challenges. It investigates the evolution of one regional level and one national environmental agency (the European Environment Agency and the Environment Agency of England and Wales) which have distinct roles in influencing EU environmental policy performance. The article examines the role of agencies and bureaucracies more generally, investigating some of the assumptions made in the bureaucracy literature, particularly concerning principal-agent models. The focus on agencies helps to illuminate two potential dimensions of the EU process: overcoming the original institutional design and the role of organizational and policy learning.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 20/12/2009: Το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (Ι.Δ.Ο.Σ.), διοργάνωσε στο πλαίσιο του MONEY-SHOW 2009 συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με θέμα «**Οι οικονομικές και οι εμπορικές σχέσεις της Ελλάδας με τις αραβικές χώρες της Μεσογείου**». Συμμετείχαν οι κ. Χ. Κοντόβερους, τ. Αντιπρόεδρος της Ένωσης Μεσογειακών Επιμελητηρίων/ Μέλος του Δ.Σ. του Ελληνο-αραβικού Επιμελητηρίου, κ. Β. Σκράνιας, Σύμβουλος Α' Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, Β3 Δ/ση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων με χώρες της Β. Αφρικής, Μέσης Ανατολής και Κόλπου, κ. Γ. Μαρούτσος, Γραμματέας Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, Β3 Δ/ση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων με χώρες της Β. Αφρικής, Μέσης Ανατολής και Κόλπου, κα. Χ. Σακελλαρίδη, Πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων, κα Χ. Γρηγοριάδου, Queen Mary College, και κ. Α. Μπήτρος, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Αθήνα.
- 19/12/2009: Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) διοργάνωσε δημόσια συζήτηση με θέμα «**Δημοσιονομικά Ελλείμματα & Ευρώπη: Γιατί φωνάζει ο κ. Αλμούνια;**». Συμμετείχαν οι κ. Γ. Παγουλάτος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Χ. Σταϊκούρας, Βουλευτής, Νέα Δημοκρατία/Επίκουρος Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ν. Χριστοδουλάκης, Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών/πρώην Υπουργός Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών. Την εκδήλωση συντόνισε ο κ. Γ. Γλυνός, Ερευνητής «Σταύρος Κωστόπουλος» ΕΛΙΑΜΕΠ; πρώην ανώτερος αξιωματούχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Money Show, Αθήνα.
- 16/12/2009: Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) διοργάνωσε Συζήτηση Στρογγυλής Τράπεζας με θέμα «**10 χρόνια από το Ελσίνκι: προοπτικές για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις**». Συμμετείχαν οι κ. Ι. Ν. Γρηγοριάδης, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Bilkent, Άγκυρα; Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΛΙΑΜΕΠ, κ. Σταύρος Λυγερός, Δημοσιογράφος, Η Καθημερινή, Θ. Ντόκος, Γενικός Διευθυντής ΕΛΙΑΜΕΠ, Α. Συρίγος, Επίκουρος Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο. Την εκδήλωση συντόνισε ο Θ. Κουλουμπής, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών; Αντιπρόεδρος ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα.
- 2/12/2009: Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) διοργάνωσε την παρουσίαση της Δεύτερης Έκθεσης της Ανεξάρτητης Επιτροπής για την Τουρκία με τίτλο «**Η Τουρκία στην Ευρώπη: σπάζοντας το φαύλο κύκλο**». Συμμετείχαν οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών Θ. Βερέμης, Π. Κ. Ιωακειμίδης και Α. Τσούκαλης, οι οποίοι σχολίασαν τις παρουσιάσεις των μελών της Επιτροπής, Αθήνα..

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Ανδρέου, Γιώργος, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Διαμαντικός, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.
- Διαμαντικός, Κωνσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Δούση, Εμμανουέλα, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Καζάκος, Πάνος, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
- Καζάκος, Πάνος, Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- Κοτσιαρός, Αθανάσιος, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.tr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Μπότσιου, Κων/να, Μεταξύ ΝΑΤΟ και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Koutsiaras, Nikos, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.
- Τριαντόπουλος, Χρήστος, Εποπτεία τραπεζικού συστήματος: Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- Διαμαντόπουλος, Χρήστος, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση". WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- Καζάκος, Πάνος, "Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες.", WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- Καζάκος, Πάνος, "Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/Met.Ekd.pdf
- Κουτσιαράς, Νίκος, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχου, Δημήτρης, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- Μαραβέγιας Ν., «Σε αναζήτηση ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ύπαιθρο», WP. A01/08 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0108.pdf
- Τζιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ. "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- Ananiadis, Blanca, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- Attina, Fulvio, Building the Union: an evolutionist interpretation, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 09.pdf)
- Bellamy, Richard, New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation? IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 08)
- Castiglione, Dario, Notes on "The role of political identity in European integration", IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 07.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 07.pdf)
- Diamantopoulos, Christos, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology". WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- Kaczynski, Piotr Maciej, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs(Warsaw)στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf.
- Kassimatis, George, Common cultural roots - The cornerstone of the European Union IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 05.pdf)
- Kazakos, Panos, After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?, IEIP-EKEM (Conf.) 10, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)10.pdf)
- Kazakos, Panos, Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003 στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- Kazakos, Panos, Scenarios for the future of Europe, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105

- **Koutsiaras, Nikos - Andreou, George**, *Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013*, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104
- **Manitakis, Antonis**, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 02](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 02)
- **Pagoulatos, George**, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06_στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 06.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 06.pdf)
- **Papadopoulou, Lina**, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
- **Taylor, Paul**, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 01](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 01).
- **Trechsel, Alexander**, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 03](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 03)

Β. Ερευνητές και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ

- **Δούκας, Γιάννης**, "Η παγκόσμια διατροφική κρίση και η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης", WP. B01/08:
- **Λιαμαντικός, Κωνσταντίνος - Λαμπρίδης, Παναγιώτης**, "Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις", WP. B08/04_2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
- **Λιαμαντικός, Κωνσταντίνος**, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
- **Μανούζας, Ζήσης**, "Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;", WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
- **Ματσουκά, Κλεοπάτρα**, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα, Προοπτικές, Προκλήσεις*, WP. B04/06_2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
- **Μπουρικός, Δημήτρης**, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Επισημάνσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
- **Παπούλιας, Ευάγγελος**, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μουσείων. Περιπτωσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
- **Σκάλκος, Δημήτρης**, "Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σημασιοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας", WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
- **Σοφού, Στεργούλα**, "Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων", WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
- **Τριαντιδής, Αρης**, "Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια", WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0504
- **Andreou, George**, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104
- **Choros, Panagiotis**, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
- **Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
- **Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
- **Kotsiaros, Athanasios**, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0106
- **Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna**, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0206
- **Triantafyllou, Martha**, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
- **Trantidis, Aris**, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
- **Trinquelle Isabelle**, "La spécificité de la gestion des déchets dans les îles au regard du droit communautaire" στο eeep.pspa.uoa.gr/IsabelleTrinquelle-French.pdf
- **Vallianatou, Anna**, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- **Kotsiaros, Athanasios**, "Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism", RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος (επ.)**, «Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγμάτευση ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;» RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- **Τριαντόπουλος, Χρήστος**, «Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;», (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>
- **Τσαπακίδης, Χρήστος**, «Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις», RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>